

Vantaan ratikka

**Kaupunginhallituksen
seurantaryhmän
kokous 13.2.2023**

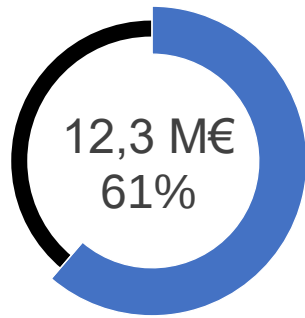
Tilannetiedot

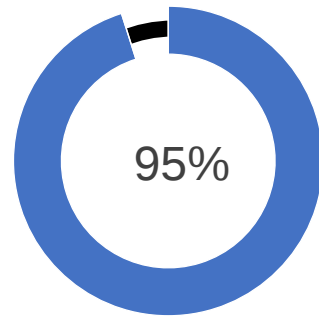
**VANTAAN
RATIKKA**

Hankkeen tilanne

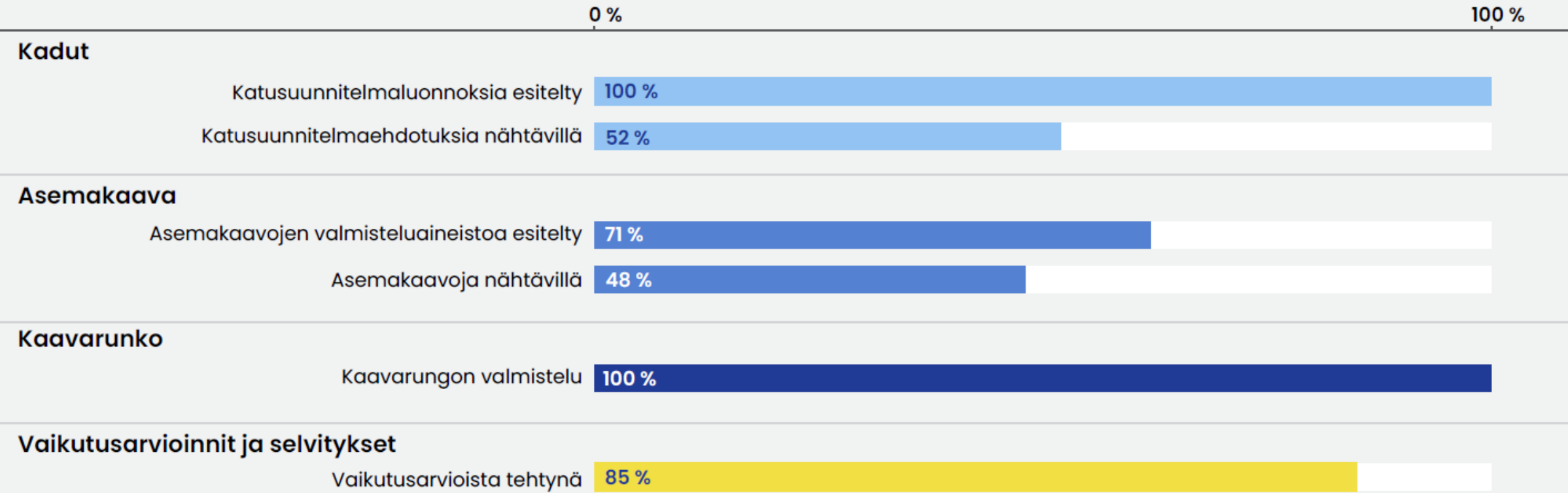
Suunnittelun
kokonaisbudjetista
käytetty

Suunnitteluajasta
käytetty

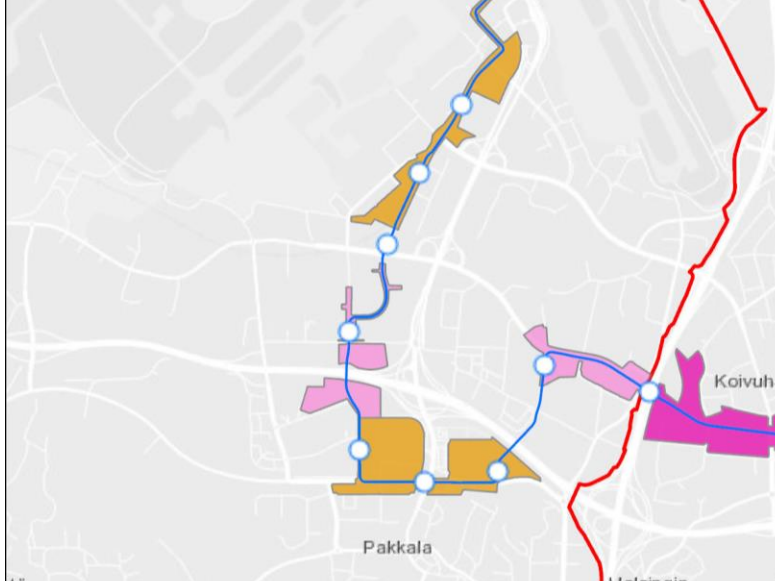

Vantaan ratikan suunnittelun eteneminen

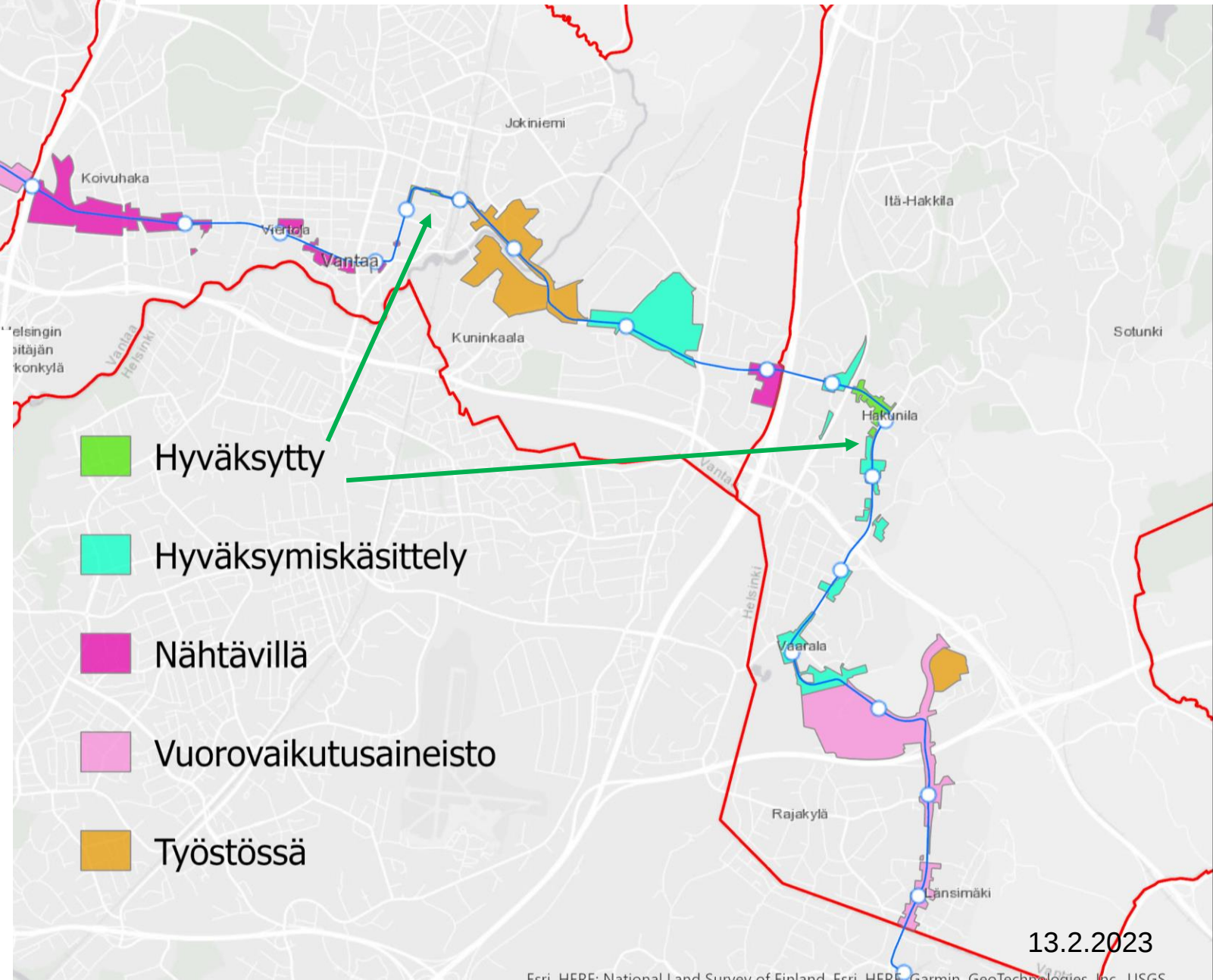

- ☒ Luontoselvitys
- ☒ Tärinä- ja runkomeluselvitys itäosalta
- ☒ Tärinä- ja runkomeluselvitys länsiosalta
- ☒ Vaaran pohjavesiselvitys
- ☒ Meluselvitys
- ☒ Kiinteistötaloudellinen analyysi
- ☒ Tikkurilan reittiselvitys
- ☒ Raitioteiden kaupunkikehitysvaikutusten vertailu
- ☒ Ratikan liikenne-ennusteet
- ☒ Varikon alustava hankesuunnitelma, vaikutustenarvioinnit ja hiilineutraaliusselvitys
- ☐ Perusbussivaihtoehdon suunnittelu
- ☐ Superbussiselvitys
- ☐ Ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset
- ☐ Hankesuunnitelma

Ratikan asemakaavat

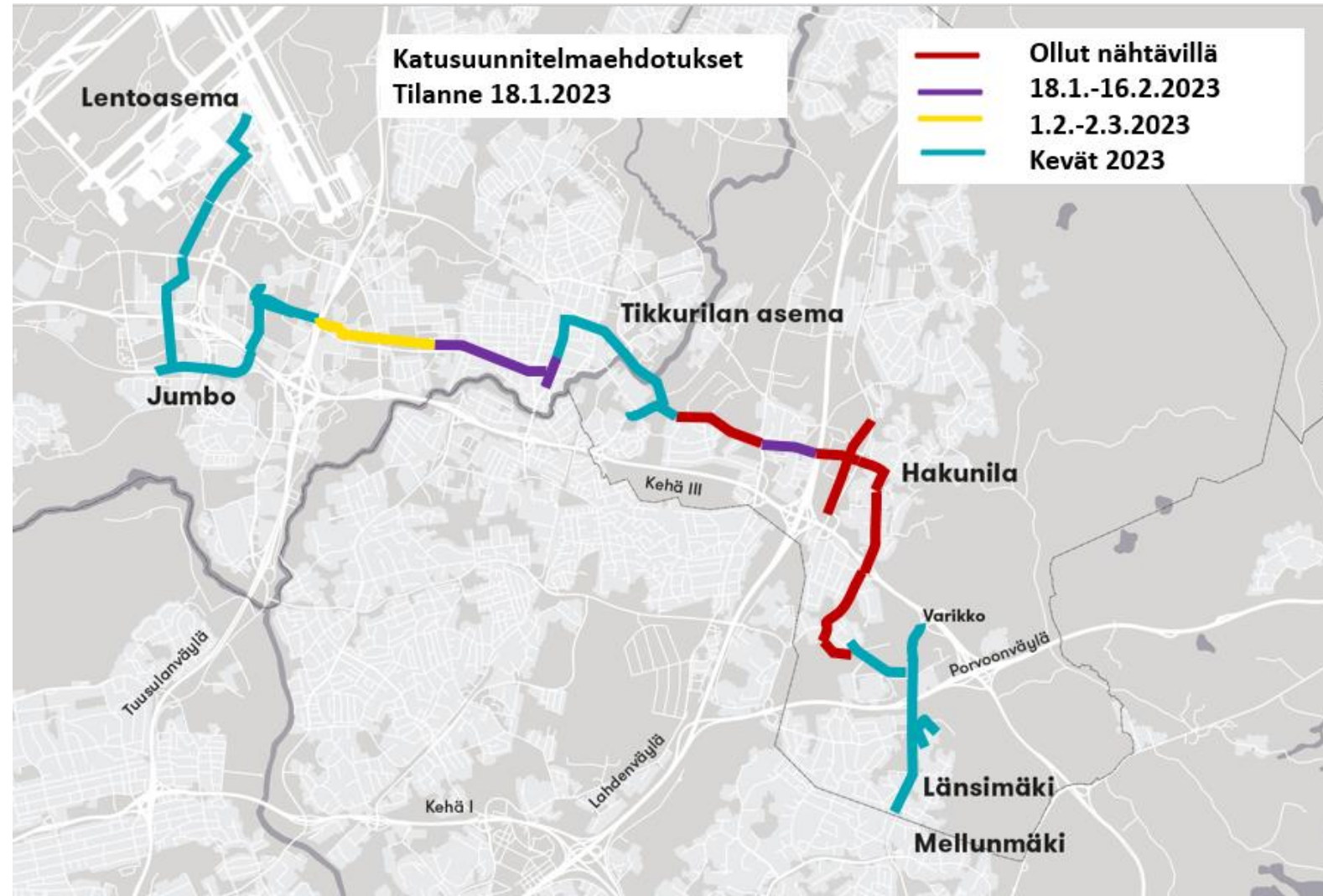
- Hyväksytty: Tikkurilanraition ja Hakunilan keskusta
- Hyväksymiskäsittelyyn menossa: Hakunilnmäki, Hopeatie, Vaarala, Lahdentien siirto, Kuusikko
- Nähtävillä 18.1.-16.2: Viertola, Pelto-oja
1.2.-2.3: Koivuhaka
- Vuorovaikutusaineisto julkaistu: Osuustie, Länsimäki eteläinen, Vaarala eteläinen & Länsimäki pohjoinen, Veromies itä.

13.2.2023

Katu- ja puistosuunnitelmat

- Kuvassa katusuunnitelmaehdotuksien aikataulukartta nähtävilläolosta
- Tavoitteena laittaa katusuunnitelmaehdotukset nähtäville yhtä aikaa asemakaavojen kanssa

Kustannusarvio

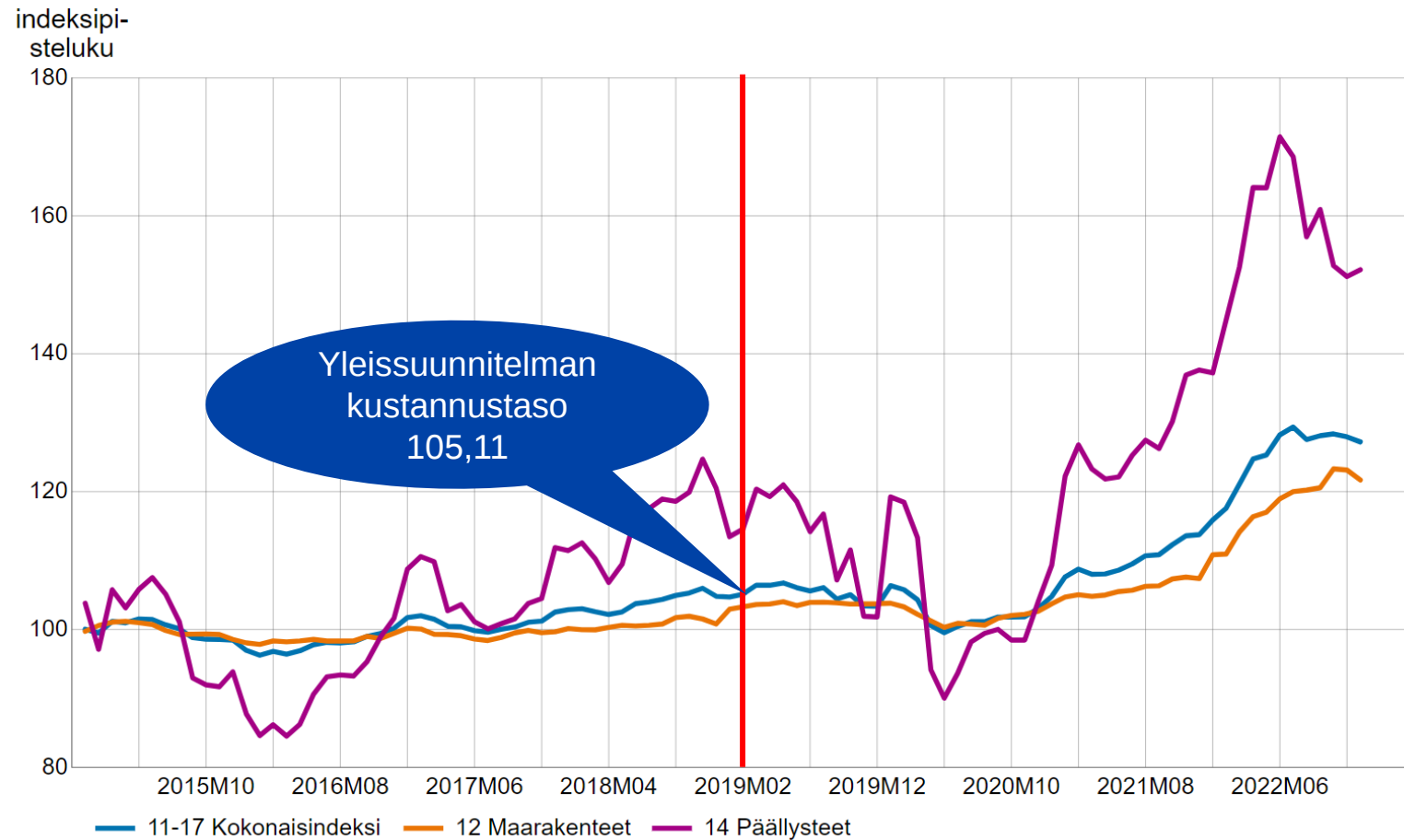
- Kustannusarvion massat ja määrät saatu laskettua, mutta laskelman tarkastukset vielä kesken
- Suomessa viime vuonna käyttöön otetun uuden kustannuslaskentajärjestelmän (IHKU) haasteet johtavat useampiin tarkastuskierroksiin, ennen kuin kustannus saadaan varmaksi
 - Haasteita etenkin erilaisissa yleis- ja yhteiskustannuksissa sekä riskikustannuksissa, jotka tulevat materiaali- ja työkustannusten päälle
- Koko hankkeen kustannusarvio saadaan maaliskuussa, kun jokaisen osion suunnittelu tarpeeksi pitkällä

MAKU-indeksi

- Laskelmissa käytössä elokuun MAKU-indeksi (noin 21 % korkeampi kuin edellisen kustannuslaskelman aikaan)
- Tällä hetkellä MAKU-indeksi on edelleen noin 21 % korkeampi kuin vuoden 2019 kustannuslaskelman aikaan, mutta kääntynyt laskuun

Maarakennuskustannusindeksi 2015M01-2022M12

Lähde: Tilastokeskus, maarakennuskustannusindeksi

Ratikan tulot ja menot

Valmiina

- Ratikan kiinteistötaloudellinen tuotto Vantaalle 320 M€
 - Käynnissä herkkyystarkastelut mahdollisista lisätuloista
- Verovaikutukset (pois lukien rakentamisesta palautuvat verot)

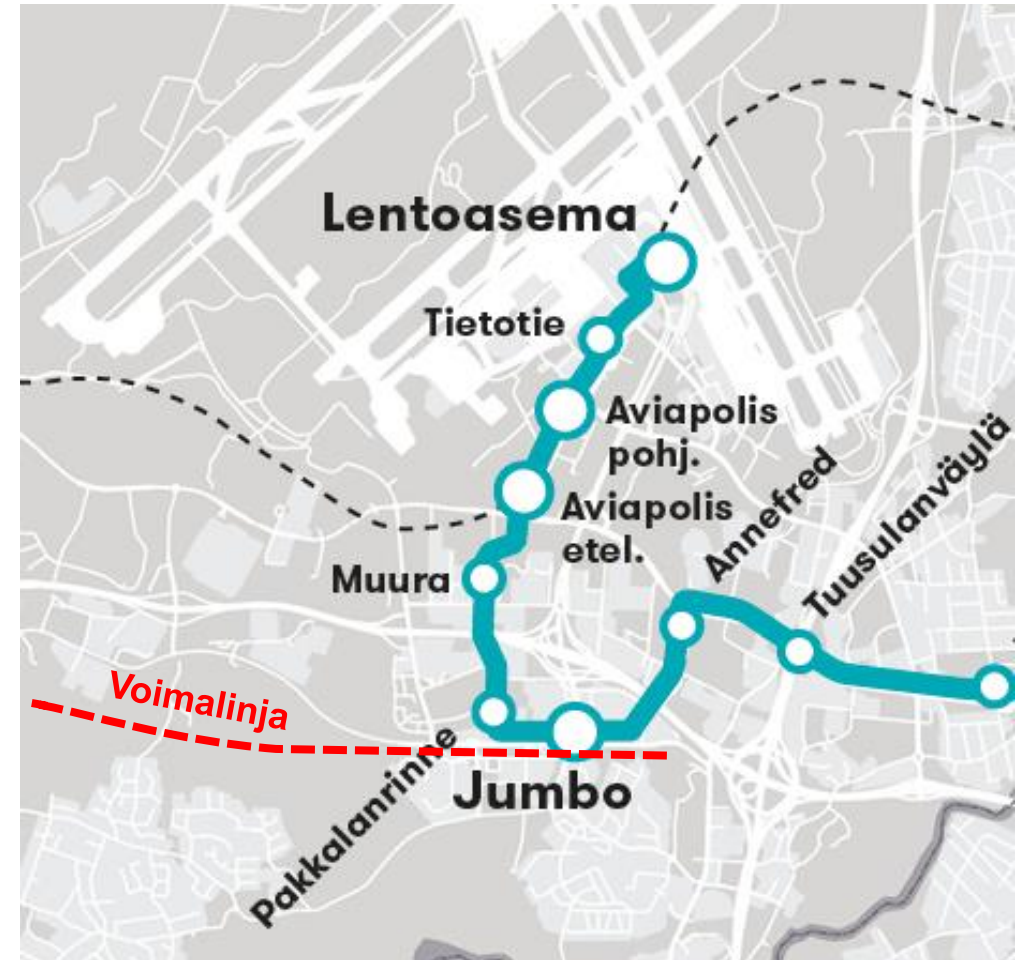
Laskennassa

- Ratikan rakentamiskustannukset
- Muut kustannukset: rahoitus, kunnossapito, HSL-talous (liikennöinti, hallinto ym)
- Muut tulot: rakentamisen verovaikutukset, HSL-talous (infrakorvaukset, lipputulot ym)

Reitti Aviapoliksessa, tilanne

- Akkukäyttöisyyden elinkaarikustannusten arvio valmistunut, vaikutus vuosikustannuksiin noin 350 000 €
 - Pääosa kustannuksesta muodostuu akkujen hankinnasta
- Perusvaihtoehtona akkukäyttöisyys 15 vuotta, jona aikana voimalinjat siirretty maan alle

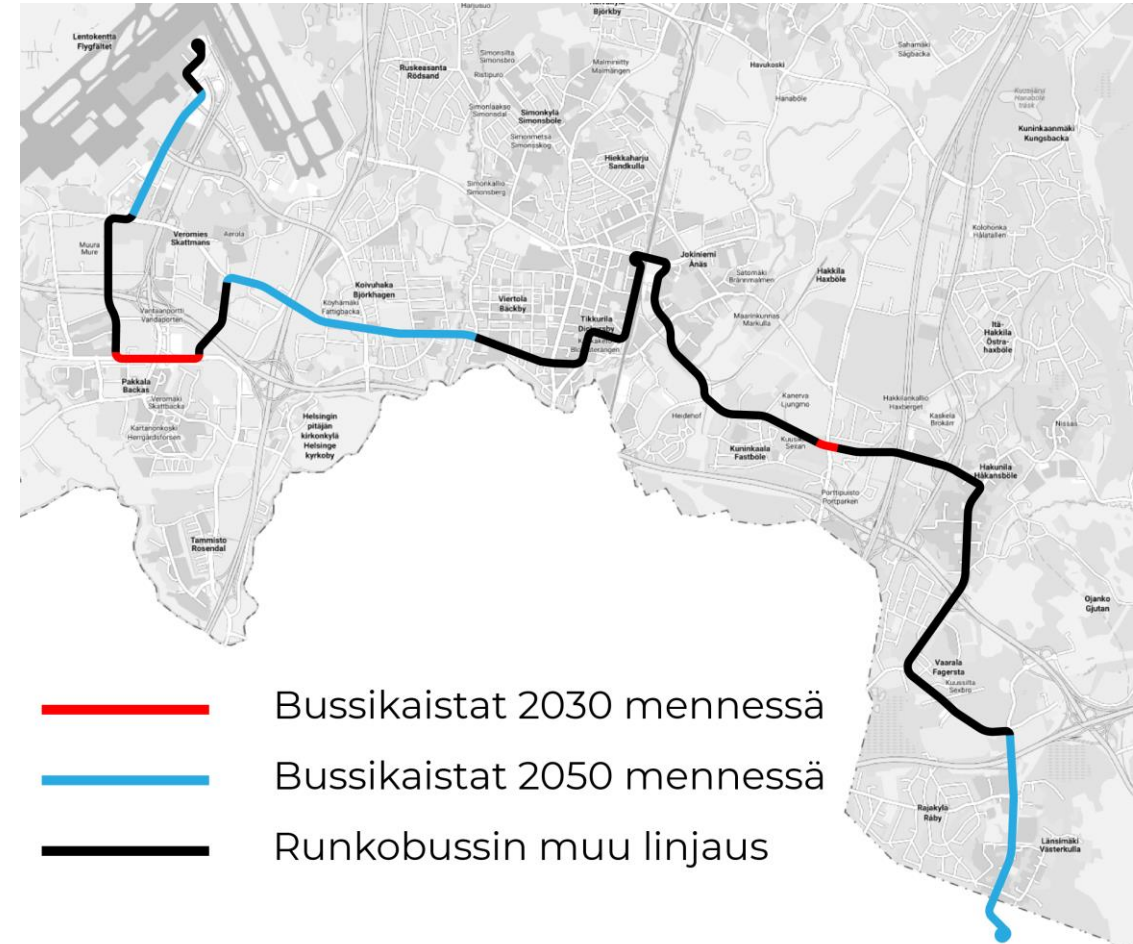
MAL 2023 suunnitelmaluonnos

- Vantaan ratikan rakentaminen, 393 M€ (päivittyä)
- Pakkalan voimajohtojen tunneloinnin suunnittelu, 1 M€
 - Liittyy ratikan ratkaisuihin Jumbon kohdalla
- Santaradan korvaaminen Hosantien pistoraiteella, 3-4 M€
 - Vapauttaa rakennusmaata Jokiniemessä ja Hakkilassa
 - Alentaa ratikan toteutuskustannuksia jos muutos tehdään ennen ratikkaa

Bussivaihtoehdon suunnittelu

- Bussivaihtoehdon suunnittelu on pitkällä
- Arvioitu rakentamiskustannuksia, nopeutta, vuorovälejä, liikennöintikustannuksia jne.
- Rakentamiskustannukset sisältävät
 - Katujen peruskorjaukset, jotka pitää tehdä jos ratikkaa ei rakenneta
 - Niiden bussikaistojen kustannukset, jotka eivät sisälly katujen peruskorjauksiin
 - Niiden pyöräilyn baanojen kustannukset, jotka eivät sisälly katujen peruskorjauksiin

Valmistuvat selvitykset

**VANTAAN
RATIKKA**

Valmistuvat selvitykset

- Eriytymiskehitysvaikutukset
- Verovaikutukset
- Elinvoima, vetovoima ja pitovoima
- Kaupunkikehitysvaikutusten päivitys (Tampere & Raide-Jokeri)
- Päästövähennysten raportti
- Tikkurilan tärinä- ja runkomeluselvitys

Eriytymiskehitys- vaikutukset

- Vaikutukset arvioinut
 - Rasmus Aro / MDI Oy
 - Venla Bernelius / Helsingin yliopisto
- Arvioitu koko kaupungin sekä ratikkakäytävän ikäryhmittäistä väestömuutosta vuoteen 2050, sekä tarkasteltu Vantaan ratikan vaikutusta eriytymiskehitykseen
- Asukasmäärien kasvun pohjana käytetty ratikan kaavarungon aineistoja

Eriytymiskehitysvaikutukset

Arvioinnissa tehty erillistarkastelu Hakunilan alueelle.

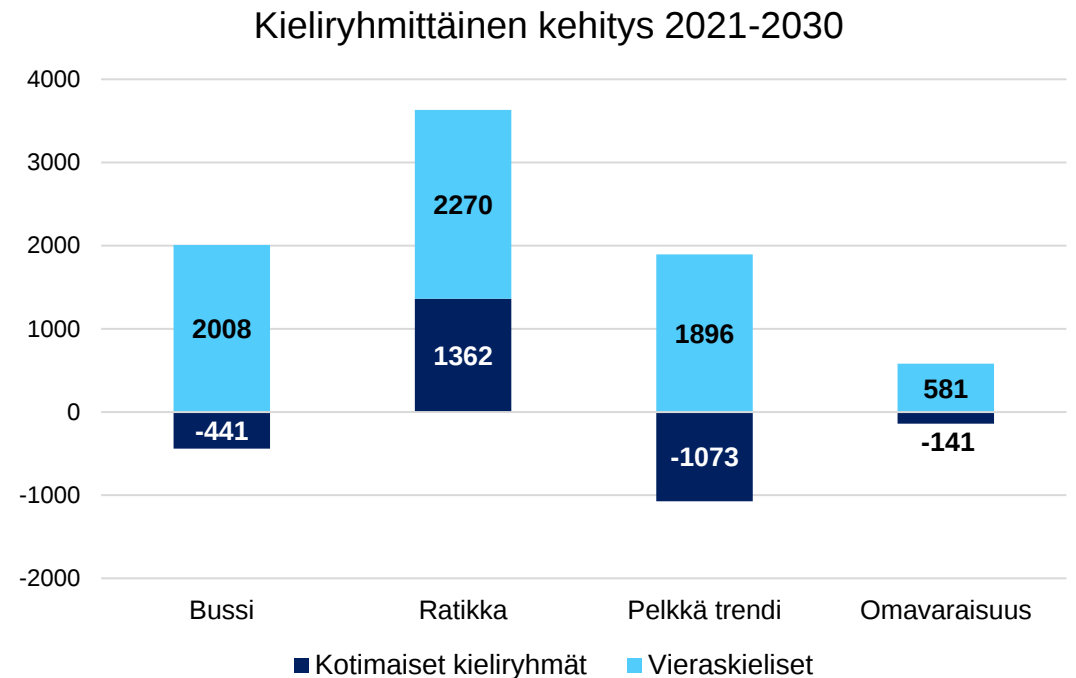
Nykytila:

- Leimallinen piirre vieraskielisen väestön erittäin korkea osuus
- Väestön sosioekonomista rakennetta kuvaavien muuttujien tila on Hakunilassa erittäin haastava verrattuna muuhun kaupunkiin
- Tilanne myös kehittynyt 2010-luvulla muuta kaupunkia heikommin

Eriytymiskehitysvaikutukset

- Vieraskielinen väestö kasvaa sekä ratikka- että bussiskenaariossa Hakunilassa merkittävästi
- Kotimaisten kieliryhmien väestö kasvaa alueella ratikan myötä, bussivaihtoehdossa taas vähenee
 - Ratikan tuoman vetovoiman ja saavutettavuuden kehityksen myötä alue houkuttelee myös muuta kuin vieraskielistä väestöä

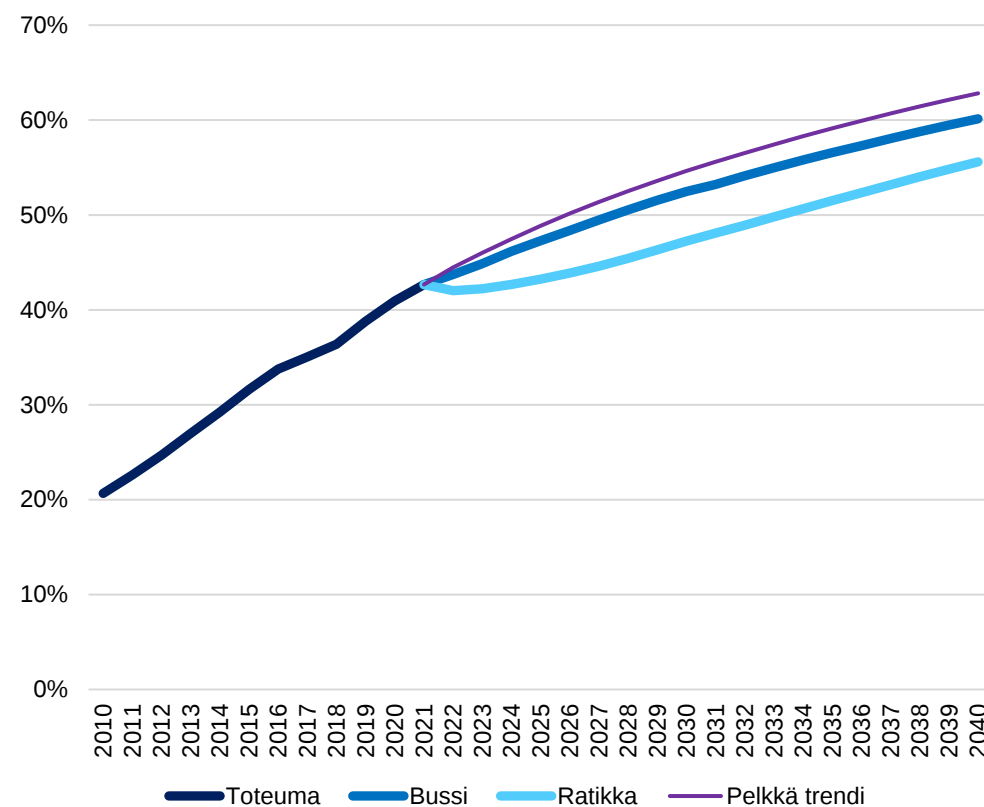

Eriytymiskehitysvaikutukset

Johtopäätökset

- Vantaan ratikan vaikutukset alueiden eriytymiskehitykseen voivat olla merkittävät
 - Pääsyinä uusi asuntotuotanto, sekä saavutettavuuden ja kaupunkitilan laadun kasvu
- Hanke ei kuitenkaan yksin käännä eriytymiskehitystä, vaan siihen vaaditaan lisäksi muita toimia
 - Olemassa olevan asuntokannan sekä koulujen kehittäminen, palvelut, yleiset maineeseen liittyvät tekijät jne

Vieraskielisiä Hakunilan väestöstä eri skenaarioissa 20210-2040

Verovaikutukset – lähtökohdat

- Vaikutukset arvioineet entisen Perlaconin asiantuntijat (nyk. FCG) vuoteen 2050 saakka
 - Perustuu MDI Oy:n tuottamiin väestöskenaariolaskelmiin
- Arvioitu ratikan aiheuttamien asukas- ja työpaikkamäärien muutosten suorat talousvaikutukset
 - Sekä verotulot, että palveluiden lisäyksen aiheuttamat kustannukset
- Rakentamisaikaisten verojen palautuminen Vantaalle arvioidaan, kun rakentamiskustannus valmis

Verovaikutukset - arviointi

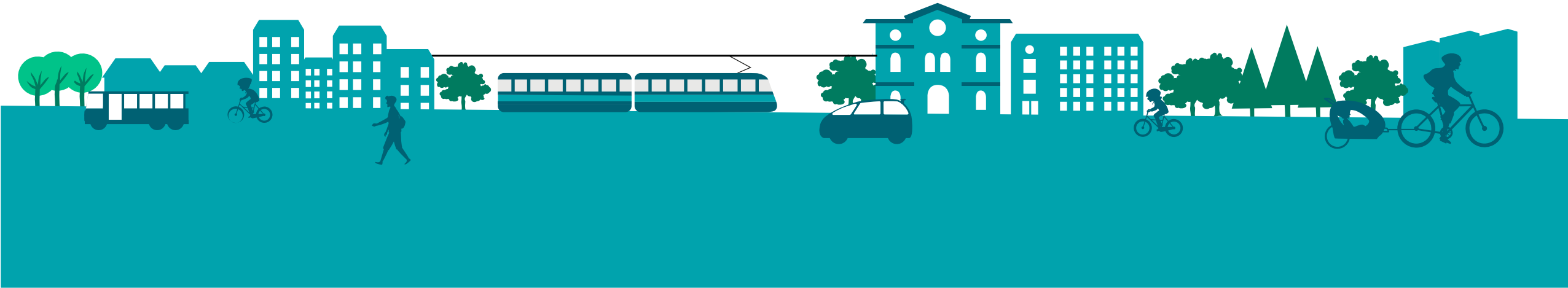
Verotulovaikutukset, jotka muodostuvat ratikan myötä **kasvavasta asukas- ja työpaikkamäärästä**:

Tulot

- Valtionosuudet (ikäryhmiin jaettuna)
- Tuloverotulot ikäryhmittäin
- Kiinteistöverot
- Yhteisöverot työikäiselle väestölle jaettuna

Menot

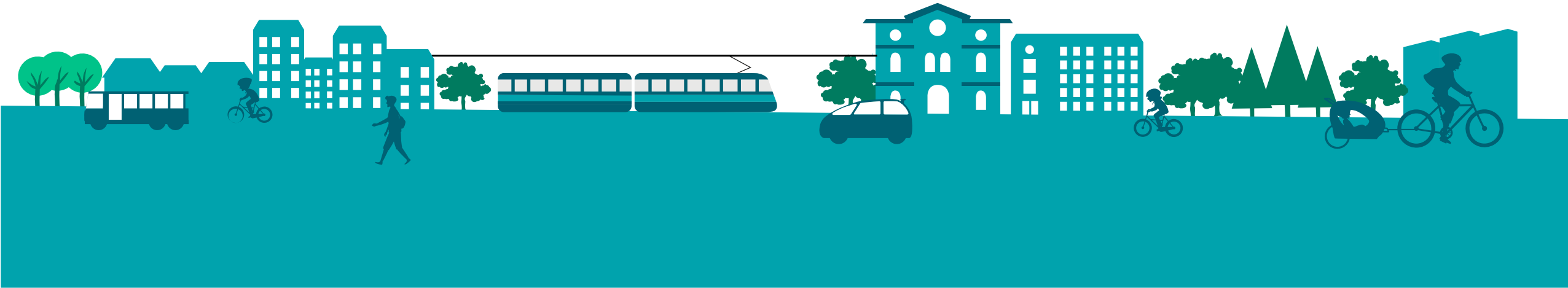
- Suoraan eri ikäryhmille kohdennettuja eriä (varhaiskasvatus, perusopetus, lukio jne)
- Kaikille tasaisesti jaettavia eriä (yleishallinto, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut jne)

Verovaikutukset - arviointi

Verotulovaikutukset, jotka muodostuvat ratikan myötä **lisääntyvästä rakentamisesta**:

- Asuin- ja toimitilarakentamisen kerrosalaa arvioitu rakentuvan 2 390 000 kerrosneliömetriä enemmän kuin bussivaihtoehdossa vuoteen 2050 mennessä
 - Rakentamisen investointi yhteensä 7,17 miljardia euroa
 - Kunnille maksettava vero VTT:n mukaan noin 3 % investoinnista
 - Vantaalle arvioitu kohdistuvan tästä noin 20 %
- Ratikan rakentamisesta muodostuva verotulo arvioidaan, kun rakentamiskustannus valmis

Verovaikutukset - tulokset

Vantaan ratikan verotulo- ja nettokustannusvaikutukset vuoteen 2050 mennessä:

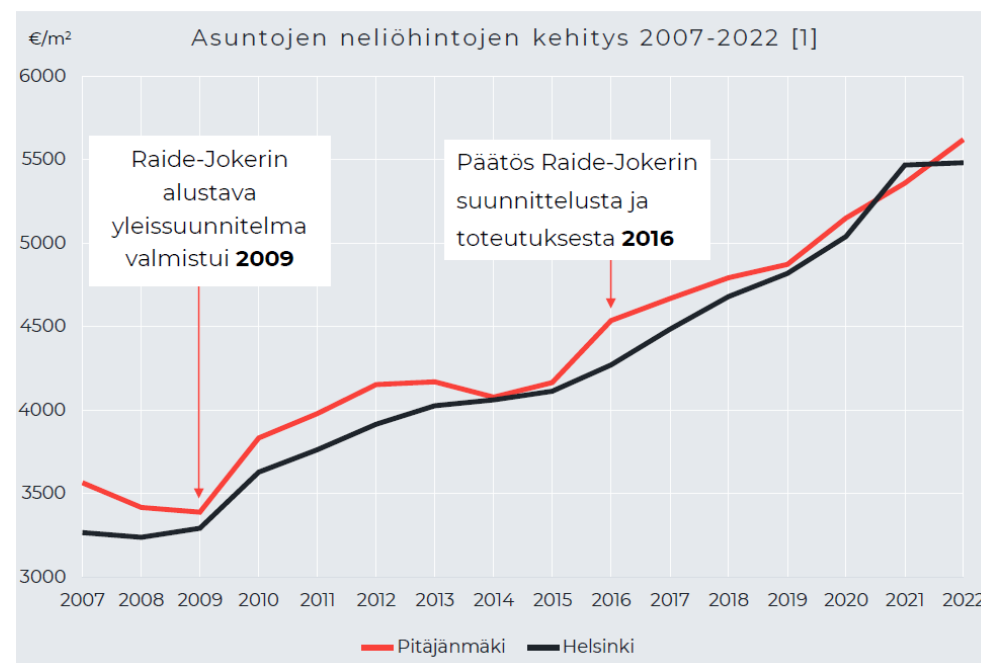
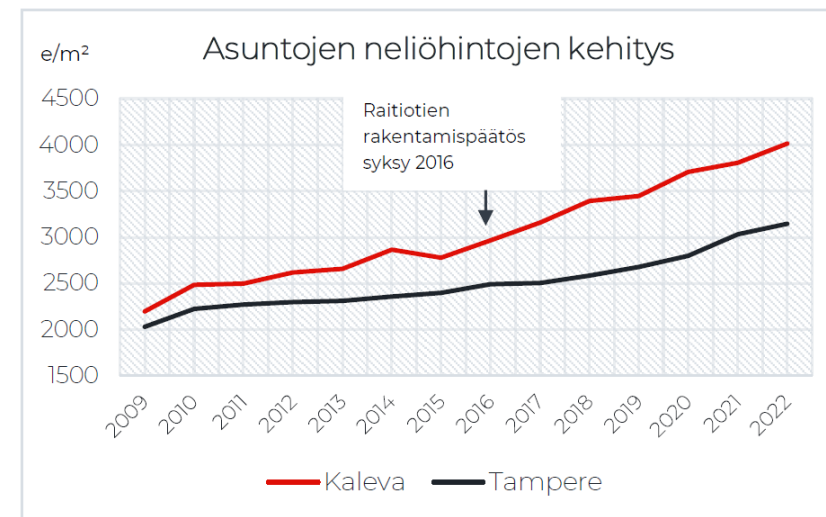
- Tuloverot +759 M€
- Yhteisöverot +215 M€
- Kiinteistöverot +254 M€
- Valtionosuus +394 M€
- Nettokustannukset -1 624 M€
- Rakentamisesta palautuva verotulo 41,2 M€ (talonrakennus)

**Nettovaikutus vuoteen 2050 mennessä
+39,7 M€**

Uudet asukkaat ja työpaikat
kattavat kasvavat menot

Kaupunkikehitysvaiikutukset Tampere & Raide-Jokeri

- Oulunkylä-Patola –alueen neliöhinnat ovat nousseet vuosien 2019-2022 aikana noin 19 %, kun Helsingissä keskimääräinen nousu oli 14 %
- Oulunkylän neliöhinnat ovat pääradan asemasta huolimatta olleet pitkään alle Helsingin keskiarvon, mutta uudet ratikan mahdollistamat kehityssuunnitelmat ovat voineet osaltaan vaikuttaa viime vuosien nopeaan kasvuun

Elinvoima, vetovoima ja pitovoima

- Arvioidaan FCG:n Kaupunkitaloudelliset vaikutukset – raportin yhteydessä
- **Elinvoima** on yhteydessä kaupungin kykyyn kasvaa ja menestyä
 - Kytkeytyy mm. yritysten ja työpaikkojen määrään, elinkeinorakenteeseen, väestönkehitykseen, työvoiman saatavuuteen sekä liikenteelliseen saavutettavuuteen
- **Vetovoimatekijöitä** ovat mm. väestönlisäys, työllisyyskehitys, yritysten määrä, sijainti ja saavutettavuus sekä palvelutarjonta
- **Pitovoimavaikutukset** muodostuvat etenkin kaupunkiympäristön viihtyisyyden ja alueiden identiteetin kehittymisen kautta

Elinvoima, vetovoima ja pitovoima

- **Elinvoima- ja vetovoimavaikutukset** muodostuvat etenkin ratikan tuoman saavutettavuuden kasvun kautta
 - Parantunut saavutettavuus lisää työpaikkoja sekä palveluita
 - Uudet työpaikat ja palvelut vetävät raitiotien varrelle uudenlaisia asukkaita
 - Asukkaat ja työpaikat tuovat lisää kysyntää palveluille

Elinvoimavaikutukset

- Vantaan ratikka lisää kaupungin elinvoimaa houkutteleamalla investointeja, yrityksiä ja työpaikkoja
 - Raiteilla kulkeva järjestelmä on bussiin verrattuna pysyvä, mikä lisää sijoittajien ja yrittäjien arvostamaa ennakoitavuutta ja antaa lupauksen pidemmän aikavälin kehittämisestä
- Olemassa olevien yritysten toiminta- ja kehitysedellytykset paranevat, kun ratikan myötä asukasmäärä lisääntyy ja saavutettavuus ja työvoiman saatavuus paranevat

Vetovoimavaikutukset

- Vantaan ratikka lisää kaupungin vetovoimaa niin asukkaiden, yritysten kuin matkailijoidenkin näkökulmasta
- Uudet asukkaat ja työpaikat lisäävät kaupan ja palveluiden kysyntää, ja tämän myötä myös tarjontaa
 - Uudet palvelut toisaalta taas houkuttelevat lisää asukkaita ja yrityksiä
- Ratikan ympärille kehittyä tiivistä kaupunkirakennetta, joka on vetovoimaisinta aluetta etenkin toimistotyyppisille työpaikoille
 - Ratikka ei itsessään houkuttele osaaajia kaupungin ulkopuolelta, vaan houkuttimena toimivat ratikan myötä kehittyvät työpaikat

Pitovoima ja imago

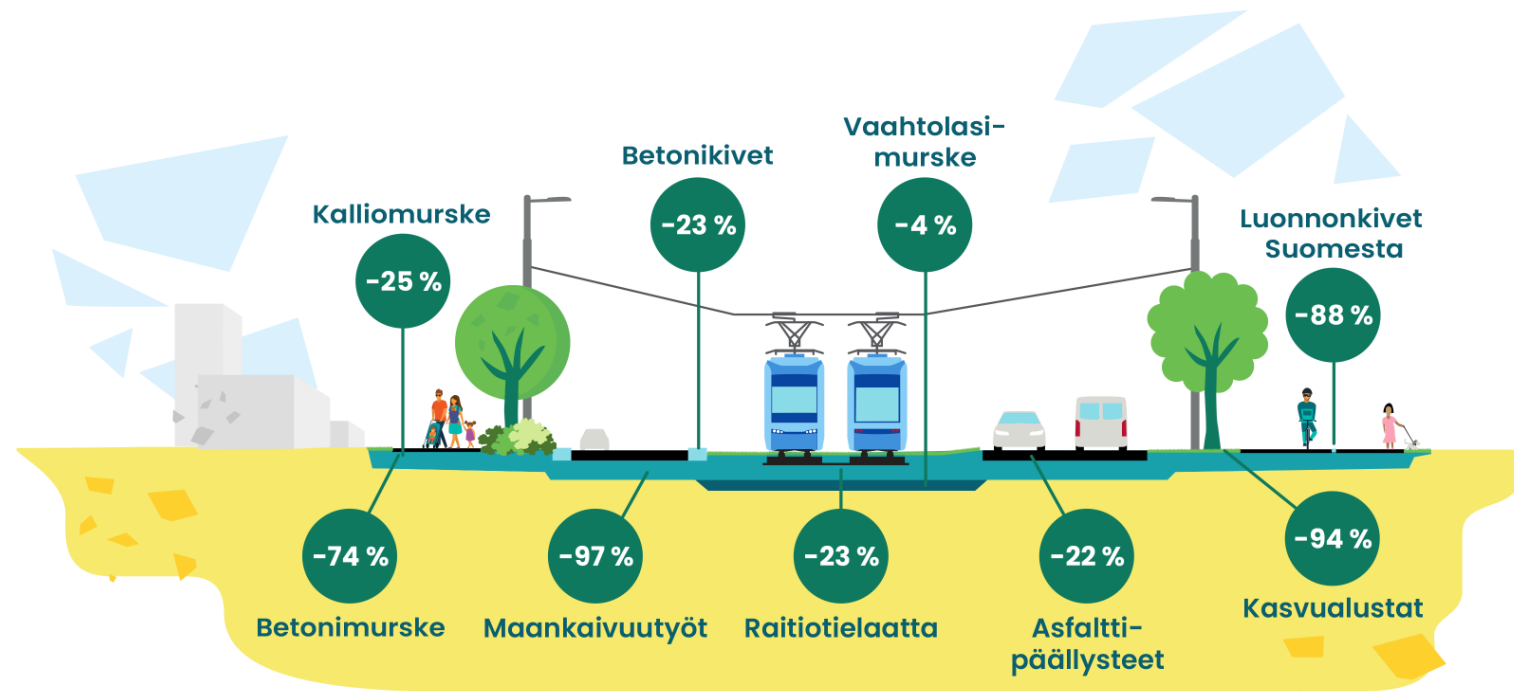
- Vantaan ratikka lisää kaupungin pitovoimaa kehittämällä kaupunkiympäristöä sekä alueiden imagoa
- Raitiotien tuoma ilme koetaan yleensä edistyksellisen, tulevaisuusorientoituneen ja kansainvälisen kaupungin symboliksi
 - Tärkeä vaikutus kaupungin brändiin
- Ratikka edistää urbaania ja ekologista elämäntyyliä, jota etenkin nuori osaajasukupolvi arvostaa

Päästövähennysten raportti

- Rakentamisen päästöjen alentaminen on ollut selkeä tavoite suunnitteluvaiheen alusta asti
- Raportti suunnitteluratkaisulla saavutetuista päästövähennyksistä valmistunut ja julkaistu nettisivuilla
- Lopulta lasketaan koko hankkeen rakentamisesta aiheutuvat päästöt

Ratikan rakentamisesta aiheutuvien päästöjen vähennyskeinot*

*Kuvan esimerkki laskettu Tietotien kohdalta ja verrattu tavanomaiseen vaihtoehtoon.

Tikkurilan tärinä- ja runkomeluselvitys

- Tikkurilan keskustan ja tunnelin alueelta valmistunut tärinä- ja runkomeluselvitys
- Raportin mukaan asumista tai talojen rakenteita haittaavaa tärinää ei ratikan myötä esiinny
- Runkomelueristystä suunniteltu raitiotien rakenteisiin lähes koko Tikkurilan keskustan alueelle
 - Eristys estää runkomelun siirtymisen läheisten talojen rakenteisiin

Keskeneräiset selvitykset

**VANTAAN
RATIKKA**

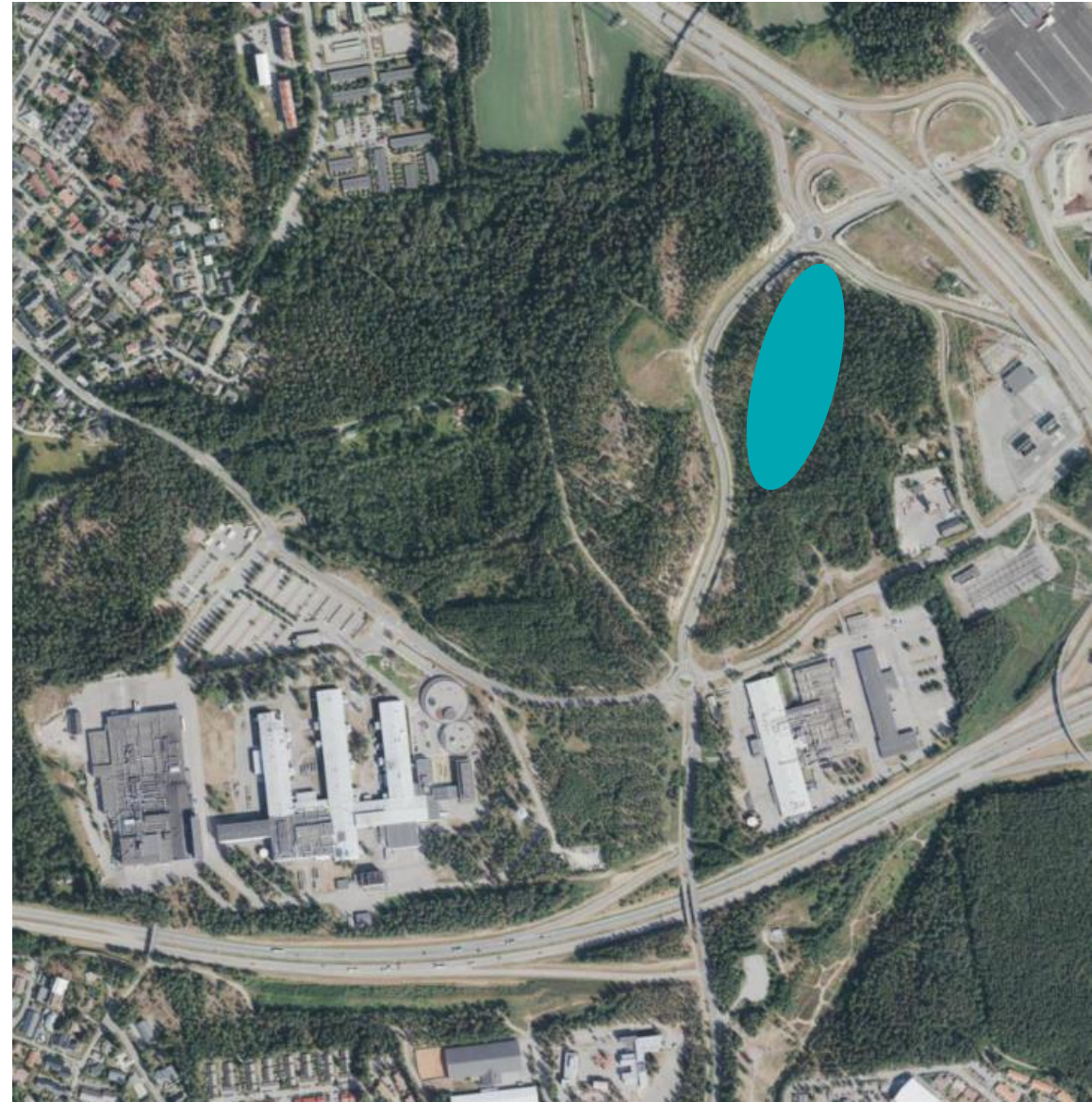
Keskeneräiset selvitykset

- Varikon hankesuunnitelma (Kaupunkiliikenne Oy)
- Rakentamiskustannusten raportti
- Kaupunkitaloudelliset vaikutukset
- Vuosittaiset talousvaikutukset Vantaan kaupungille
- Superbussiselvitys
- Päästölaskenta

Varikon hankesuunnitelma

- Hankesuunnitelmasta vastaa Kaupunkiliikenne Oy
- Suunnittelussa tavoitteina ympäristövastuullisuus, toiminnallisuus sekä monitoimijaympäristön mahdollistaminen
 - Ympäristövastuullisuudessa korostuvat etenkin rakentamisen ja käytön hiilineutraalius ja resurssiviisaus, sekä biodiversiteetti
- Hankesuunnitelman pohjalta valmistuvat rakentamiskustannukset viedään Vantaan ratikan hankesuunnitelman liikennöintikustannuksiin

Rakentamiskustannusten raportti

- Raportissa käydään läpi mistä jokaisen ratikkakadun kustannukset koostuvat
- Sisältää vertailun yleissuunnitelman kustannuksiin alueittain
- Eriteltyinä esim. raitiotien, katujen ja pohjarakenteiden kustannukset

Kaupunkitaloudelliset vaikutukset

- Raportti sisältää kaikki ratikan taloudelliset vaikutukset koottuna
- Kustannukset
 - Rakentaminen
 - Kunnossapito
 - Liikennöinti
 - Rahoitus
 - jne
- Tulot
 - Kiinteistötalous
 - Verotulot
 - Lipputulot
 - jne

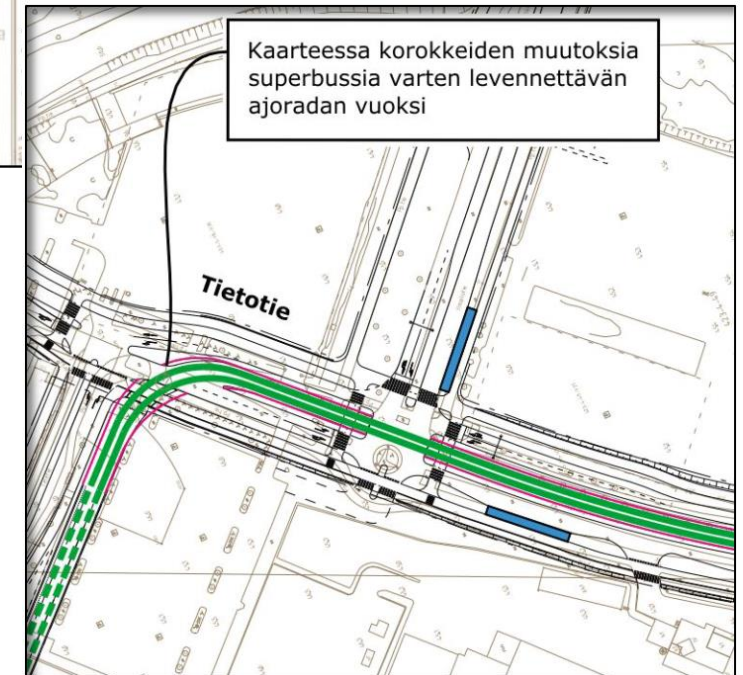
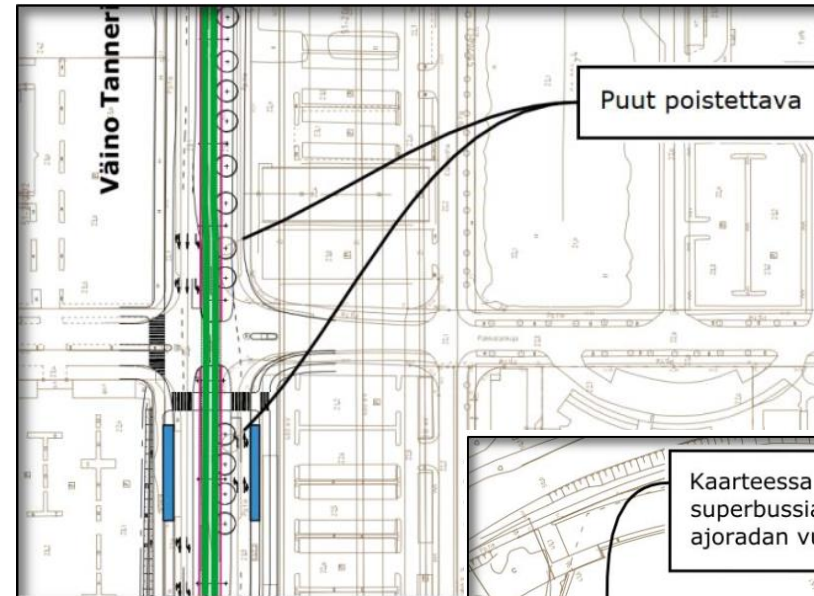
Vuosittaiset talousvaikutukset kaupungille

- Capex Oy arvioi Vantaan kaupungille aiheutuvat vuosittaiset talousvaikutukset, sekä tulot että menot
- Työssä arvioidaan myös lainarahoituksesta aiheutuvat rahoituskustannukset kaupungille

Superbussiselvitys

- Selvitetään mahdollisimman ratikankaltaisen bussijärjestelmän ominaisuudet ja vaikutukset
- Oma kaistaa niin paljon kuin mahdollista, samat katutilan parannukset, johto- ja putkisiirrot jne.
 - Bussit leveämpiä kuin ratikat, joten omaa kaistaa mahtuu kaduille vähemmän kuin ratikalla
- Raportoidaan rakentamis- ja liikennöintikustannukset, nopeustarkastelut, matkustajamäärät, vaikutukset katutilaan (esim. katupuiden poistot) jne.
- Raportoidaan erikseen, valmis keväällä
 - Kustannusarviot ratikan kustannuslaskennan pohjalta

Merkintöjen selitykset

	Superbussin pysäkki
	Superbussin ja muun bussilinjaston yhteispysäkki
	Muut bussipysäkit
	Superbussin tilavaraus
	Superbussi omalla kaistalla
	Superbussi joukkoliikennekadulla tai -kaistalla
	Superbussi sekaliikennekaistalla

Yhtenäisellä viivalla on esitetty osuudet, joissa superbussin liikennejärjestelyt eivät edellytä merkittäviä muutoksia ratikkaan nähden. Katkoviivalla esitetyillä osuuksilla muutokset ovat merkittäviä.

1:2000

WSP

13.2.2023

Viestintä ja vuorovaikutus

**VANTAAN
RATIKKA**

Viestinnän ja vuorovaikutuksen tuloksia 2022

Vantaan
ratikan
verkkosivuilla
14 900
kävijää

Some tavoitti
500 000 ja
32 500
sitoutui
julkaisuihin

Suunnittelu-
kartta verkossa
9 000
katselukertaa

Asukaskyselyt
27 kpl,
Mielipiteitä
550

Uutisia ja
tiedotteita
50 kpl
Mainintoja
mediassa
339

Videoita
katsottiin
FB 130 000
YouTube 13 000
kertaa

Ratikan
tilaisuuksia
12 kpl,
osallistujia
710

Viestinnällä ja vuorovaikutuksella on merkitystä!

Viestintä ja vuorovaikutus

- Viestitään päivitetystä kustannuksista ja aikataulusta
- Viestitään hankesuunnitelman sisällöstä ja valmistuvista raporteista
- **Hankesuunnitelman esittely:**
 - Asukkaille kevätinfo striimattuna ja läsnätilaisuutena
 - Esittelyt Vantaan vaikuttamistoimielimille
 - Nuorisovaltuusto 22.2.
 - Vammaisneuvosto 1.3.
 - Vanhusneuvosto 2.3.
- **Pientaloalueiden tilaisuudet:**
 - Hakkila ja Hakunila 24.1.
 - Rajakylä ja Länsimäki 9.2.
- **Joulukalenteri 1.-24.12. (Facebook+Instagram)**
 - Esitteli ratikan reitin pysäkkiympäristöjä
 - Menestyi hyvin: 97 000 näyttökerrat, 42 200 tavoitettu
 - Uusia seuraajia: Facebook yli 200, Instagram yli 100

Kevään aikataulut

**VANTAAN
RATIKKA**

Hankkeen esittelyt ja käsittelyt keväällä 2023

Esittelyt

- 20.3. KH:n seurantaryhmä
- 23.3. KV-info
- Mahdolliset esittelyt ryhmissä
- 20.4. KV-info
- 8.5. KH iltakoulu

Päätöskäsittelyt

- 19.4. TILA
 - Esityksenä hankesuunnitelman hyväksyminen ja ratikan rakentamispäätös
- 8.5. KH
 - Esityksenä hankesuunnitelman hyväksyminen ja ratikan rakentamispäätös
- 22.5. KV
 - Esityksenä ratikan rakentamispäätös

**VANTAAN
RATIKKA**

13.2.2023

**VANTAAN
RATIKKA**

Kiitos!

Ratikkatietoa verkossa:
vantaa.fi/ratikka

Seuraa suunnittelua kartalla:
<https://gis.vantaa.fi/ratikka/>

Tilaa ratikan uutiskirje:
vantaa.fi/uutiskirjeet

Seuraavat kokoukset

- 20.3. klo 10:00-11:30

